

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för didaktik och lärares praktik

1PE05U Värdegrund och likabehandling i teori och praktik, 7,5
högskolepoäng

Fundamental values and equal treatment in theory and practise, 7.5
credits

Ämnesgrupp

Pedagogik

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2013-03-25

Senast reviderad 2013-03-12 av Fakulteten för samhällsvetenskap. Litteraturlistan reviderad

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2013

Förkunskaper

INGET VÄRDE ANGIVET

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- Redogöra för och diskutera relevanta begrepp och teorier om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- Redogöra för förskolans och skolans värdegrund utifrån lagstiftning och styrdokument
- Identifiera, dokumentera och diskutera skolans och förskolans organisation och praktik med utgångspunkt i ett normkritiskt förhållningssätt
- Utifrån kartläggning och analys av den egna verksamheten utarbeta en plan som beskriver strategier för ett systematiskt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Innehåll

Kursen behandlar värdegrund och likabehandling i teori och praktik, utifrån lagstiftning och styrdokument. Relevanta begrepp som värdegrund, likabehandling, diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och mobbning tas upp och problematiseras med utgångspunkt i olika teorier. Innebörden av ett normkritiskt förhållningssätt behandlas, samt hur förskolans och skolans organisation och praktik kan betraktas med utgångspunkt i ett sådant förhållningssätt. Kursen tar upp arbetsformer som observation och loggbok som verktyg för att genomföra verksamhetsnära utvecklingsarbeten. En plan för ett sådant arbete utformas i kursen och kan sedan utgöra ett stöd för den egna skolans utvecklingsarbete. I kursen behandlas också utvärdering och uppföljning av utvecklingsarbete.

Undervisningsformer

Undervisning sker genom föreläsningar, workshops, seminarier, viss internetbaserad undervisning, och arbetsplatsförlagda aktiviteter såsom praktiskt förändringsarbete.

Information om obligatoriska moment återfinns i studiehandledningen.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Kursen examineras genom aktivt deltagande vid seminarier och med skriftliga inlämningsuppgifter.

Oavsett examinationsform är det den enskilde studerandes prestationer som bedöms och betygssätts.

För betyget Godkänd krävs att målen är uppfyllda.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid).

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs kontinuerligt muntligt och/eller skriftligt under kursens gång. Resultatet delges studenterna under pågående kurs.

Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursvärdering i enlighet med Skolverkets utfärdade riktlinjer. Kursvärderingen ska delges kursdeltagarna och uppdragsgivaren. Resultatet är vägledande för planering och genomförande av kommande kurser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Gemensam litteratur för förskola och skola:

Bjørndal, Cato R P. (senaste upplagan). *Det värderande ögat: Observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning – observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber, (valda delar 130 s).

Bromseth, Janne & Darj, Frida (red) (senaste upplagan). *Normkritisk pedagogik. Makt, lärande och strategier för förändring*. Uppsala: Centrum för genusvetenskaps skriftserie, (kap 1, 28 s).

Diskrimineringslagen 2008:567

Elmeroth, Elisabeth m fl (red) (senaste upplagan). *Normkritiska perspektiv i skolans likabehandlingsarbete*. Lund: Studentlitteratur, (140 s).

Martinsson, Lena & Reimers, Eva (senaste upplagan). *Skola i normer*. Malmö: Gleerups, (s 7-30).

Skollagen 2010:800 (kap 6).

Skolverket (2012). *Allmänna råd med kommentarer. Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*. Skolverkets allmänna råd. Stockholm: Skolverket, (40 s).

Skolverket (2012). *Allmänna råd och kommentarer. För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*. Skolverkets allmänna råd, Stockholm: Skolverket, (32 s).

Skolverket (2011). *Förskolans och skolans värdegrund – förhållningssätt, verktyg och metoder*. Stockholm: Skolverket, (valda delar 100 s).

Skolverket (2011). *Utvärdering av metoder mot mobbning. Skolverkets rapport 353*. Stockholm: Skolverket, (s 10-25).

Skolverket (2009). *Diskriminerad, trakasserad, kränkt? Barns, elevers och studerandes uppfattningar om diskriminering och trakasserier. Rapport nr 326/2009*. Stockholm: Skolverket, (valda delar 100 s).

Litteratur skola:

Arnebeck, Emma (senaste upplagan). *Med kränkningen som måttstock. Om planerade bemötanden av främlingsfientliga uttryck i gymnasieskolan*. Örebro Studies in Education 34. Örebro: Örebro universitet. (valda delar).

Diskrimineringsombudsmannen (2012). *Lika rättigheter i skolan – handledning*. Stockholm: Diskrimineringsombudsmannen, (63 s).

Gruber, Sabine (senaste upplagan). *När skolan gör skillnad*. Stockholm: Liber, (199 s).

Martinsson, Lena & Reimers, Eva (senaste upplagan). *Skola i normer*. Malmö: Gleerups, (s 31 - 167).

Utbildningsdepartementet (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Fritzes.

Utbildningsdepartementet (2011). *Läroplan för gymnasieskolan*. Stockholm: Fritzes.

Litteratur förskola:

Diskrimineringsombudsmannen (2013). *Lika rättigheter i förskolan – handledning*. Stockholm: Diskrimineringsombudsmannen, (63 s).

Hellman, Anette (under publicering). *Vardagsliv på förskolan ur ett normkritiskt perspektiv*. Stockholm: Liber, (160 s).

Lenz-Taguchi, Hillevi., Bodén, Linnea & Ohrlander, Kajsa (senaste upplagan). *En rosa pedagogik: jämställdhetspedagogiska utmaningar*. Stockholm: Liber, (Inledning, del 1, 2 & 3) (128 s).

Lillevedt, Sissel (senaste upplagan). Barnehagens usynlige hvithet. I *Første steg*. 2011, nr 2, (s 42-44).

Skolverket (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98 – reviderad 2010*. Stockholm: Skolverket.

Valbar fördjupningslitteratur

Assarsson, Inger (senaste upplagan). *Utmaningar i en skola för alla – några filosofiska trådar*. Stockholm: Liber.

Carlström, Inge & Carlström Hagman, Lena-Pia (2010). *Metodik för utvecklingsarbete och utvärdering*. Lund: Studentlitteratur.

Colnerud, Gunnel (senaste upplagan). Värdegrund som pedagogisk praktik och forskningsdiskurs. I *Pedagogisk forskning*, nr 2, s. 81-98.

Diskrimineringsombudsmannen (2010). *Husmodellen – Förskolan*
[www.do.se/sv/Material/Husmodellen - forskolan/](http://www.do.se/sv/Material/Husmodellen-forskolan/)

Diskrimineringsombudsmannen. *Husmodellen – Skolan*
[www.do.se/sv/Material/Husmodellen -skolan/](http://www.do.se/sv/Material/Husmodellen-skolan/)

Diskrimineringsombudsmannen. *Plan mot diskriminering och kränkande behandling i förskolan och skolan*. www.planforskolan.se

Diskrimineringsombudsmannen (2012). *Lika rättigheter i skolan – handledning*. Stockholm: Diskrimineringsombudsmannen.

Diskrimineringsombudsmannen (under publicering). *Lika rättigheter i förskolan – handledning*. Stockholm: Diskrimineringsombudsmannen.

Dolk, Klara (publiceras augusti 2013). *Bångstyriga barn: genus, makt och normer i förskolan*. Stockholm: Ordfront.

Dunkelz, Elsa (senast upplagan) (2:a upplagan). *Vad gör unga på nätet?* Lund: Studentlitteratur.

Edling, Silvia (senaste upplagan). *Att vilja andra väl är inte alltid smärtfritt. Strävan att motverka förtryck och kränkningar i skolan*. Lund: Studentlitteratur.

Eidevald, Christian (senaste upplagan). *Anna bråkar: att göra jämställdhet i förskolan*. Stockholm: Liber.

Ekholm, Mats & Lander, Rolf (uppdateras kontinuerligt). *Nya Utvärderingspraktikan*. www.ufn.gu.se/digitalAssets/1277/1277293_Nya_utv_rderingspraktikan.pdf
(Nya Utvärderingspraktikan är en förnyad version av Utvärderingspraktikan (1993). Den ligger som pdf på Göteborgs universitets hemsida och uppdateras kontinuerligt.)

Frånberg, Gun-Marie & Wrethander, Marie (senaste upplagan). *Mobbning - en social konstruktion*. Lund: Studentlitteratur.

Goldstein-Kyaga, Katrin, Borgström, Maria & Hübinette, Tobias (red.) (senaste upplagan). *Den interkulturella blicken i pedagogik: inte bara goda föresatser*. Huddinge: Södertörns högskola.

Herlin, Agneta & Munthe, Bo (senaste upplagan). *En tryggare skola: Regler och förebyggande arbete mot våld och kränkande behandling*. Stockholm: Norstedts juridik.

Koumashiro, Kevin (senaste upplagan). Postperspektiv på antidiskriminerande undervisning i engelska, matematik och samhälls- och naturorienterade ämnen. I *Genusvetenskaplig tidskrift* 2009, nr 1, s 11-34.
http://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/9594/tgv%201.09%201_1.pdf?sequence=1

Kumashiro, Kevin (senaste upplagan). *Troubling Education. Queer Activism and Antiopressive Pedagogy*. New York/London: Routledge/Falmer.

Lundberg, Anna & Werner, Ann (red.) (senaste upplagan). *Genusvetenskapens pedagogik och didaktik*. En skriftserie om genusvetenskap. Göteborg: Nationella sekretariatet för genusforskning. (t.ex. Kerstin Norlander, Nina Lykke samt Janne Bromseth & Renita Sörensdotter)
www.genus.se/digitalAssets/1393/1393127_pedagogikochdidaktik.pdf

Nordenmark, Love & Rosén, Maria (senaste upplagan). *Lika värde, lika villkor? Arbete mot diskriminering i förskola och skola*. Stockholm: Liber.

Pihlgren, Ann S. (senaste upplagan). *Demokratiska arbetsformer: Värdegrundsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur.

Skolverket (2012). *Allmänna råd med kommentarer för Systematiskt kvalitetsarbete*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2009). *På tal om mobbning – och det som görs*. Kunskapsöversikt. Stockholm: Skolverket.

Skolverkets skriftserie "Verktyg för utvärdering":

-Att samla in och bearbeta data (2000)

-Att genomföra utvärdering –Exempel från skolor och kommuner. (1999)

www.skolverket.se/skolutveckling/kvalitetsarbete/verktyg

Svahn, Johanna (senaste upplagan). *The everyday practice of school bullying: children's participation in peer group activities and school-based anti-bullying initiatives*. Doktorsavhandling, Uppsala universitet.

Svaleryd, Kajsa & Hjertson, Moa (senaste upplagan). *Likabehandling i förskola och skola*. Stockholm: Liber

Vestman Karlsson, Ove (senaste upplagan). *Utvärderandets konst*. Lund: Studentlitteratur.

Öqvist, Anna (senaste upplagan). *Skolvardagens genusdramaturgi: en studie av hur femininiteter och maskuliniteter görs i år 5 med ett särskilt fokus på benämningar som hora och kärring*. Doktorsavhandling. Luleå: Luleå tekniska universitet, (valda delar av del 2, kap 5-11).